

BOLA TARBIYASIDA PSIXOLOGIK VA PEDAGOGIK YONDASHUV

Ochilova Halima Sirojiddin qizi

Toshkent Amaliy Fanlar Universiteti talabasi

E-mail: ochilovq50@gmail.com

**MAQOLA
MALUMOTI**

MAQOLA TARIXI:

Received: 10.07.2026

Revised: 11.07.2026

Accepted: 12.07.2026

KALIT SO'ZLAR:

*bola tarbiyasi,
psixologiya, pedagogika,
shaxs rivojlanishi, oila,
maktab, motivatsiya,
emotsional intellekt,
ta'lim, tarbiya.*

ANNOTATSIYA:

Ushbu maqolada bola tarbiyasida psixologik va pedagogik yondashuvlarning ilmiy asoslari, bolaning yosh va individual xususiyatlari, oilaning, maktabning va jamiyatning o'rni, zamonaviy ta'lim texnologiyalari, motivatsiya, emotsional intellekt, axloqiy tarbiya hamda profilaktik yondashuvlar keng yoritilgan.

Kirish

Bola tarbiyasi har qanday jamiyat taraqqiyotining poydevori hisoblanadi. Barkamol avlodni voyaga yetkazish uchun psixologik va pedagogik yondashuvlar o'zaro uyg'un holda qo'llanishi zarur. Zamonaviy pedagogika bolaning shaxs sifatida rivojlanishini, uning qobiliyatlarini ochishni va ijtimoiy hayotga moslashishini asosiy maqsad deb biladi.

Asosiy qism

Psixologik yondashuv bolaning yosh davrlari, temperament turi, xarakteri, qiziqishlari va individual ehtiyojlarini hisobga olishga asoslanadi. Har bir bolaning rivojlanish sur'ati turlicha bo'lganligi sababli tarbiya jarayonida individual yondashuv muhim hisoblanadi.

Pedagogik yondashuv ta'lim va tarbiyani ilmiy tamoyillar asosida tashkil etishni nazarda tutadi. Interfaol metodlar, muammoli ta'lim, loyiha usuli, axborot texnologiyalaridan foydalanish bolaning mustaqil fikrlashi va ijodkorligini rivojlantiradi.

Oilalar bolaning birinchi tarbiya maskanidir. Ota-onaning mehribonligi, hurmati, shaxsiy namunasi va sog'lom psixologik muhit bolaning ma'naviy kamolotiga kuchli ta'sir ko'rsatadi.

Maktab, oila va mahalla hamkorligi tarbiyaning uzviyligini ta'minlaydi. Pedagog, psixolog va ota-onaning muntazam muloqoti boladagi muammolarni erta aniqlash imkonini beradi.

Motivatsiyani shakllantirishda rag'batlantirish, ijobiy baholash va bolaning muvaffaqiyatini e'tirof etish muhim. Qo'rqitish va haddan tashqari jazolash aksincha salbiy oqibatlarga olib kelishi mumkin.

Emotsional intellektni rivojlantirish bolaning o'z his-tuyg'ularini boshqarishi, boshqalarni tushunishi va nizolarni tinch yo'l bilan hal etishiga yordam beradi.

Milliy va umuminsoniy qadriyatlarni singdirish, vatanparvarlik, mehnatsevarlik, kitobxonlik va mas'uliyat hissini rivojlantirish tarbiyaning ustuvor vazifalaridan biridir.

Raqamli texnologiyalar rivojlangan davrda bolalarda media savodxonlikni shakllantirish, internetdan xavfsiz va maqsadli foydalanishni o'rgatish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Inklyuziv ta'lim barcha bolalarga teng imkoniyat yaratadi. Maxsus ehtiyojli bolalarga individual pedagogik va psixologik yordam ko'rsatish ularning ijtimoiy moslashuvini yaxshilaydi.

Pedagog va ota-onaning doimiy o'z ustida ishlashi, zamonaviy psixologik bilimlarni egallashi tarbiya sifatini sezilarli darajada oshiradi.

Psixologik yondashuv bolaning yosh davrlari, temperament turi, xarakteri, qiziqishlari va individual ehtiyojlarini hisobga olishga asoslanadi. Har bir bolaning rivojlanish sur'ati turlicha bo'lganligi sababli tarbiya jarayonida individual yondashuv muhim hisoblanadi.

Pedagogik yondashuv ta'lim va tarbiyani ilmiy tamoyillar asosida tashkil etishni nazarda tutadi. Interfaol metodlar, muammoli ta'lim, loyiha usuli, axborot texnologiyalaridan foydalanish bolaning mustaqil fikrlashi va ijodkorligini rivojlantiradi.

Oila bolaning birinchi tarbiya maskanidir. Ota-onaning mehribonligi, hurmati, shaxsiy namunasi va sog'lom psixologik muhit bolaning ma'naviy kamolotiga kuchli ta'sir ko'rsatadi.

Maktab, oila va mahalla hamkorligi tarbiyaning uzviyligini ta'minlaydi. Pedagog, psixolog va ota-onaning muntazam muloqoti boladagi muammolarni erta aniqlash imkonini beradi.

Motivatsiyani shakllantirishda rag'batlantirish, ijobiy baholash va bolaning muvaffaqiyatini e'tirof etish muhim. Qo'rqitish va haddan tashqari jazolash aksincha salbiy oqibatlarga olib kelishi mumkin.

Emotsional intellektni rivojlantirish bolaning o'z his-tuyg'ularini boshqarishi, boshqalarni tushunishi va nizolarni tinch yo'l bilan hal etishiga yordam beradi.

Milliy va umuminsoniy qadriyatlarni singdirish, vatanparvarlik, mehnatsevarlik, kitobxonlik va mas'uliyat hissini rivojlantirish tarbiyaning ustuvor vazifalaridan biridir.

Raqamli texnologiyalar rivojlangan davrda bolalarda media savodxonlikni shakllantirish, internetdan xavfsiz va maqsadli foydalanishni o'rgatish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Inklyuziv ta'lim barcha bolalarga teng imkoniyat yaratadi. Maxsus ehtiyojli bolalarga individual pedagogik va psixologik yordam ko'rsatish ularning ijtimoiy moslashuvini yaxshilaydi.

Pedagog va ota-onaning doimiy o'z ustida ishlashi, zamonaviy psixologik bilimlarni egallashi tarbiya sifatini sezilarli darajada oshiradi.

Psixologik yondashuv bolaning yosh davrlari, temperament turi, xarakteri, qiziqishlari va individual ehtiyojlarini hisobga olishga asoslanadi. Har bir bolaning rivojlanish sur'ati turlicha bo'lganligi sababli tarbiya jarayonida individual yondashuv muhim hisoblanadi.

Pedagogik yondashuv ta'lim va tarbiyani ilmiy tamoyillar asosida tashkil etishni nazarda tutadi. Interfaol metodlar, muammoli ta'lim, loyiha usuli, axborot texnologiyalaridan foydalanish bolaning mustaqil fikrlashi va ijodkorligini rivojlantiradi.

Oila bolaning birinchi tarbiya maskanidir. Ota-onaning mehribonligi, hurmati, shaxsiy namunasi va sog'lom psixologik muhit bolaning ma'naviy kamolotiga kuchli ta'sir ko'rsatadi.

Maktab, oila va mahalla hamkorligi tarbiyaning uzviyligini ta'minlaydi. Pedagog, psixolog va ota-onaning muntazam muloqoti boladagi muammolarni erta aniqlash imkonini beradi.

Motivatsiyani shakllantirishda rag'batlantirish, ijobiy baholash va bolaning muvaffaqiyatini e'tirof etish muhim. Qo'rqitish va haddan tashqari jazolash aksincha salbiy oqibatlariga olib kelishi mumkin.

Emotsional intellektni rivojlantirish bolaning o'z his-tuyg'ularini boshqarishi, boshqalarni tushunishi va nizolarni tinch yo'l bilan hal etishiga yordam beradi.

Milliy va umuminsoniy qadriyatlarni singdirish, vatanparvarlik, mehnatsevarlik, kitobxonlik va mas'uliyat hissini rivojlantirish tarbiyaning ustuvor vazifalaridan biridir.

Raqamli texnologiyalar rivojlangan davrda bolalarda media savodxonlikni shakllantirish, internetdan xavfsiz va maqsadli foydalanishni o'rgatish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Inklyuziv ta'lim barcha bolalarga teng imkoniyat yaratadi. Maxsus ehtiyojli bolalarga individual pedagogik va psixologik yordam ko'rsatish ularning ijtimoiy moslashuvini yaxshilaydi.

Pedagog va ota-onaning doimiy o'z ustida ishlashi, zamonaviy psixologik bilimlarni egallashi tarbiya sifatini sezilarli darajada oshiradi.

Psixologik yondashuv bolaning yosh davrlari, temperament turi, xarakteri, qiziqishlari va individual ehtiyojlarini hisobga olishga asoslanadi. Har bir bolaning rivojlanish sur'ati turlicha bo'lganligi sababli tarbiya jarayonida individual yondashuv muhim hisoblanadi.

Pedagogik yondashuv ta'lim va tarbiyani ilmiy tamoyillar asosida tashkil etishni nazarda tutadi. Interfaol metodlar, muammoli ta'lim, loyiha usuli, axborot texnologiyalaridan foydalanish bolaning mustaqil fikrlashi va ijodkorligini rivojlantiradi.

Oila bolaning birinchi tarbiya maskanidir. Ota-onaning mehribonligi, hurmati, shaxsiy namunasi va sog'lom psixologik muhit bolaning ma'naviy kamolotiga kuchli ta'sir ko'rsatadi.

Maktab, oila va mahalla hamkorligi tarbiyaning uzviyligini ta'minlaydi. Pedagog, psixolog va ota-onaning muntazam muloqoti boladagi muammolarni erta aniqlash imkonini beradi.

Motivatsiyani shakllantirishda rag'batlantirish, ijobiy baholash va bolaning muvaffaqiyatini e'tirof etish muhim. Qo'rqitish va haddan tashqari jazolash aksincha salbiy oqibatlarga olib kelishi mumkin.

Emotsional intellektni rivojlantirish bolaning o'z his-tuyg'ularini boshqarishi, boshqalarni tushunishi va nizolarni tinch yo'l bilan hal etishiga yordam beradi.

Milliy va umuminsoniy qadriyatlarni singdirish, vatanparvarlik, mehnatsevarlik, kitobxonlik va mas'uliyat hissini rivojlantirish tarbiyaning ustuvor vazifalaridan biridir.

Raqamli texnologiyalar rivojlangan davrda bolalarda media savodxonlikni shakllantirish, internetdan xavfsiz va maqsadli foydalanishni o'rgatish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Inklyuziv ta'lim barcha bolalarga teng imkoniyat yaratadi. Maxsus ehtiyojli bolalarga individual pedagogik va psixologik yordam ko'rsatish ularning ijtimoiy moslashuvini yaxshilaydi.

Pedagog va ota-onaning doimiy o'z ustida ishlashi, zamonaviy psixologik bilimlarni egallashi tarbiya sifatini sezilarli darajada oshiradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, bola tarbiyasida psixologik va pedagogik yondashuvlarning uyg'unligi barkamol shaxsni shakllantirishning eng muhim shartidir. Oila, ta'lim muassasalari va jamiyatning hamkorligi, zamonaviy metodlardan foydalanish hamda bolaning individual xususiyatlarini e'tiborga olish tarbiya samaradorligini oshiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

O'zbekiston Respublikasi 'Ta'lim to'g'risida'gi Qonuni.

Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi.

Vygotskiy L.S. Tafakkur va nutq.

Makarenko A.S. Pedagogik asarlar.

Suxomlinskiy V.A. Bolalarga qalbimni beraman.

Podlasy I.P. Pedagogika.

Davletshin M.G. Umumiy psixologiya.